

OŽIVITEV KULTURNEGA DELA V BIZOVIKU

Moški pevski zbor KUD Bizovik na letošnji reviji pevskih zborov v Šentvidu pri Stični

Moški pevski zbor KUD Bizovik uspešno deluje že približno dve leti. V tem času se je kvaliteta njihovega petja občutno povečala. Ker je to eden redkih zborov naše okolice, naj njihovo

delovanje nekoliko bolj predstavimo. Zbor šteje 22 pevcev, njihova velika želja pa je, da se to število poveča — tudi s pevci iz okolice.

Nastopajo na domačih prireditvah v Bizoviku, udeležujejo pa se tudi prireditev v sosednjih krajevnih skupnostih.

Njihov največji preizkus je bil vsekakor nastop na reviji pevskih zborov v Šentvidu pri Stični letos julija meseca.

Program osrednje občinske komemoracije v spomin žrtvam na Urhu je bil obogaten z dvema njihovima pesmima.

Program osrednje občinske komemoracije v spomin žrtvam na Urhu je bil obogaten z dvema njihovima pesmima.

Novembra so nastopili dvakrat. Prvič na komemoraciji za dan mrtvih ob spomeniku padlim pred zadržnim domom v Bizoviku, drugič pa na proslavi ob

dnevu republike. Proslavo je organizirala OO ZSMS Bizovik. Poleg zanimive recitacije, ki jo je naštudiral recitatorska skupina, je proslavo odlično sklenil pevski zbor. Poslušalci so bili navdušeni in z aplavzom dosegli, da je pevski zbor zapel še dodatno pesem. Zadovoljstvo je bilo obojestransko.

Ob dnevu republike je zbor nastopil tudi na proslavi v kulturnem domu v Hrušici in se tako prvič predstavil občinstvu iz Hrušice, ki ga je z navdušenjem sprejelo.

Pred leti v Bizoviku ni bilo kulturnih prireditev. Ni bilo možnosti in ne pobudnikov. V zadnjih dveh letih pa je bilo na tem področju mnogo strojenega. Skorajda lahko rečemo, da ni praznika ne dogodka, da se ga v Bizoviku ne bi spomnili. Sprireditvi tudi ne gre brez problemov, kljub dobremu sodelovanju z GD, ki da ob vsaki prireditvi na razpolago gasilsko dvorano, problem ostaja. Gasilska dvorana v prvi vrsti niti ni namenjena temu, ugotavljamo pa tudi, da je premajhna. Zaradi kvalitativnih kulturnih prireditev je na vsaki proslavi več ljudi in zadnji obiskovalci skoraj vedno stojijo. To je problem, ki ga bo treba v prihodnosti rešiti.

Samo še to: Želimo, da bi se kulturna dejavnost v Bizoviku še naprej razvijala tako, kot to dokazuje zadnja leta. Pevskemu zboru pa želimo še novih članov, da bi pevci še bolj prepričali poslušalce, kako lepa je slovenska pesem.

JANJA ŽITNIK

IN MEMORIAM

FRANCETU PRESETNIKU V SLOVO

Neusmiljeni čas opravlja svoje in vse pogostejše se poslavljamo od moči, ki so jih za naš narod usodni trenutki doleteli v ne več ravno mladostnih letih, tedaj, ko človek vsak korak napravi bolj premišljeno in se zaveda njegovih posledic.

Ti dragi France, si spadal v vrsto takšnih moči. Nepreudarnost, zanesenjaštvo in življenje v iluzijah ni bilo lastno tvojemu značaju. In vendar si takoj vedel,

sestanku, a ti si čutil potrebo, da prideš. Morda si čutil, da ti poenjujejo moči in da ne boš več dolgo, pa si prišel po slovo? Morda?

Vsa povojna leta si bil zavzet od želje, da si zagotovimo primerne prostore za politično in družbeno življenje na terenu. Brez te tvoje želje bi bile naše organizacije najbrž še vedno brez svojih prostorov in bi gostovale zdaj tu, zdaj tam.

Politično delovanje pa je bilo samo ena izmed oblik tvojega dela. Čeprav smo te zadnja tri desetletja najbolj videli v funkciji predsednika, podpredsednika in odbornika vseh mogočih odborov in komisij na terenu Nove Jarše, si vendar precejšnemu krogu prebivalcev poznal tudi kot ljubitelja kulturnega življenja. Ko so minila najbrunjska leta povojnega vrenja, ko se je našlo toliko mlajših, da si lahko del dolžnosti odstopil njim, si pričel zbirati ljudi v pevskem zboru upokojencev. Harmonij v kotu sobe nas bo še dolgo spominjal na ta tvoj pevski zbor.

Če te skoraj sleherni občan pozna po tvojem družbenopolitičnem delu na terenu in če precej ljudi ve za tvoje kulturno delovanje na terenu, pa najbrž le malo ljudi ve za tvoje kulturno in družbeno delovanje kot mladeniča v sosednji KS Šmartno. V letih po prvi svetovni vojni si bil kot mladenič med ustanovitvi tamkajšnjega prosvetnega društva in prosvotvoljne gasilske čete.

Vse tvoje življenje je bilo posvečeno delu z ljudmi, med ljudmi in predvsem za ljudi. Odlikovanja, priznanja in diplome, ki si jih za to prejel in ki jih ni malo, bo počasi prekrila patina pozabe, a dokler bomo živeli ljudje, ki smo te poznali, ki smo s teboj živeli in delali, ne bo šel v pozabo tvoj lik kot lik moža, ki je bil več kot tri desetletja steber družbenega življenja na terenu in njegov najvidnejši predstavnik — lahko bi dejal doyen medvojnje in prve povojne generacije.

Slava tvojemu spominu!

kako se moraš odločiti. Ob zavesti, da bo boj težak in da bo zahteval žrtve, si se odločil za pot boja in žrtve, za pot, ki se je začela pri prvih šepetajočih pogovorih in ilegalnih sestankih v tvoji delavnici in končala v zaporih zloglasne Rupnikove politične policije in v nacističnem koncentracijskem taborišču. Nobene naloge, ki si jo dobil, nisi jemal površno, a tudi nobene nisi odklonil.

Takšen si bil pri aktivističnem delu med vojno in takšen si ostal tudi po vojni. Dolgo in suhoparno bi bilo naštevati vsega tvojega delovanja v tem času, od prvih mesecev okupacije, od poletnih mesecev tistega velikega 1945. leta, ko si se takoj po povratku iz internacije vrnil na delo, od tistega velikega mitinga, ki smo ga pod tvojim vodstvom priredili v septembru 1945 pod leseno lopo v Kajuhovi ulici, pa do tistega sestanka OO ZK pred meseci, na katerega si prišel naslonjen na palico. Ničče te ni silil in ničče ti ne bi zameril, če te ne bi bilo na tem

OBVESTILO

Društvo invalidov Ljubljana Moste-Polje obvešča svoje člane, da imajo na voljo bazen za plavanje pri ŠTERNU na Ježici, in sicer vsak ponedeljek od 17. ure do 19. ure in vsak petek od 17. ure do 19. ure.

Bazen je rezerviran izključno za invalide in svojce. Plavanje je rekreativnega značaja. Neplavalcem je na voljo mali bazen, v katerem se bodo le-ti naučili plavanja ob pomoči plavalnega inštruktorja.

Rezervacija za naše člane traja od 2. decembra do aprila 1978. Pozivamo vse člane-plavalce in neplavalce, da se možnosti rekreativnega plavanja poslužujejo v čim večjem številu. Vstop s člansko izkaznico je prost.

Predsednik društva
IVAN PUŠNIK

REVIJA PIHALNIH ORKESTROV

Že po tradiciji je bil v četrtek — to pot 17. novembra v organizaciji ZKO mesta Ljubljana na Vevčah koncert pihalnih orkestrrov iz Vodice, PTT-Ljubljana, Medvod, Litostroja in seveda domače godbe. Nastop so strnili v geslo Naši dosežki 77. Vsak orkester je zaigral tri skladbe — pretežno koračnice. V dvorani kulturnega doma, ki je bila to pot premajhna za številne obiskovalce, smo poslušali dobre izvedbe. Iz ozadja orkestrrov so se svetlikali novejši instrumenti, kar kaže na prizadevanja godb in na pomoč delovnih organizacij; in tako je prav. Tudi veliko mladih godbenikov je navduševalo — posebno mlajše poslušalce, ki jih ni manjkalo. Pogrešali smo vsaj ciklostiran koncertni spored. Organizacija prireditve je bila izvrstna.

MITJA GOBEC

AKTIV MLADIH DOPIŠNIKOV

Na svoji 2. seji so se mladi dopisniki seznanili z glasilom pionirjev OŠ Ketteja in Murna Iskrice, ki letos izhajajo že 20. leto. Člani njihovega recitatorskega krožka so prebrali nekaj uspešnih prispevkov iz zadnjih letnikov glasila. Pogovorili so se o položaju, vlogi in pomenu šolskega glasila tako za šolo, kot za družbeno sredino, v kateri pionirji oz. mladinci živijo in delajo. Pozdravili so predlog, da bi čez čas predstavili vsa šolska glasila v občini na samostojni prireditvi, združeni z recitacijskim in glasbenim sporedom. Izvolili so tudi vodstvo aktivov: Dunjo Jadek iz gimnazije, Marka Pečauerja z OŠ Ketteja in Murna in Darjo Turnšek z OŠ Vide Pregarc.

Polna udeležba — manjkala sta le dopisnika s ŠCTP in z OŠ K. D. Kajuha — in zagnanost, kar doživljata vseh navzočih, vse to je dokazovalo, da je aktiv res zrasel iz potrebe. Le tako naprej!

AM

RAZSTAVA V AVLI KULTURNEGA DOMA VEVČE

Po razstavah ex librisov in samorastnikov je konec oktobra razstavil 29 olj in 5 risb akademski slikar Marjan Kozamernik (1923) iz Ljubljane. Umetnik je s svojim realističnim slikanjem krajin in portretov prikazal svoje daljše ustvarjalno obdobje. Od portretov je precej izstopal Sestra Rija (olje), od krajin pa postrealistično platno Mali greben z barjem.

Avla kulturnega doma je bila primerno urejena za take razstave in dobro osvetljena. Vevčani in okoličani imajo tako možnost, da v svojem kraju spremljajo likovno dejavnost naših umetnikov. Škoda, da mnogi ljubitelji umetnosti niso prišli na otvoritev, na kateri je avtor povedal marsikaj zanimivega o svojem delu.

MITJA GOBEC

ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

ORTODONTSKO ZOBOZDRAVSTVENO VARSTVO V OBČINI

Čeljustna in zobna ortopedija ali ortodontija, kot jo največkrat imenujemo, je mlada zobozdravstvena veja, s katero se je v Sloveniji prvi ukvarjal in se ji posvetil sedaj že pokojni prof. dr. J. Rant. Šele po osvoboditvi ji je ob podpori celotne družbe omogočil razvoj v smeri kolektivne ortopedije. Stomatološka klinika je bila center, iz katerega so začeli odhajati prvi usposobljeni zobozdravniki po različnih krajih Slovenije, žal samo občasno. Tudi na področju občine Moste-Polje smo imeli relativno že zgodaj posamezne primere občasnih ortodontskih ambulant, v katerih so delali zdravniki s stomatološke klinike. To so bili prvi poskusi ortodontskega zdravljenja, ki pa se je sčasoma začelo usmerjati v družbeno preventivno smer. Pomanjkanje ustreznih delavcev je ohromilo razvoj te zdravstvene veje v naši občini. Šele dr. Z. Arnez se je kot usposobljeni strokovnjak začel

stalno ukvarjati z ortodontijo. Žal sam ni zmogel vsega dela, še posebno zaradi številnih strokovnih in družbenih obveznosti, kajti potrebe in želje bolnikov so rasle. To pa je narekvalo potrebo po stalnem specialistu ortodontu. Sredi leta sem začel z delom v enoti Polje, in sicer po vrnitvi s triletni specializacije. Objektivni vzroki pa hromijo delo, da še ni steklo, kot bi želeli.

Na področju naše občine živi približno 11.000 otrok v starosti od 3 do 18 let. Prisotnost ortodontskih anomalij pa je po zadnjih epidemioloških študijah 65-odstotna. Lahko si torej predstavljamo, kakšno število mladih bolnikov nas čaka. Z razvojem in napredkom zobozdravstvenega varstva v naši občini so se spremenile potrebe in želje občanov na eni ter izvajalcev varstva na drugi strani. Konfrontacija teh potreb naj bi vodila zobozdravstveno službo do boljših oblik nudenja zobozdrav-

stvenih uslug. Eden izmed pogojev, da bi dosegli ta namen, so ustrezni prostori in oprema ortodontskih ambulant. Prav prostori, v katerih bi opravljali ortodontsko delo v dispanzerski obliki, so naš pereč problem. Delno neizrabljene prostore v enoti Polje je delavski svet sicer namenil naši službi, žal pa je pomanjkanje finančnih sredstev za adaptacijo in opremo zaustavilo realizacijo. Upamo, da nam bo s širšo družbeno pomočjo uspelo rešiti ta problem. Vemo, da vseh želja in potreb ne bomo zadovoljili in da bodo čakalne dobe ostale, vendar bomo z obojestranskim razumevanjem in sodelovanjem zblizali naša razhajanja. Z dispanzerskim načinom dela bi se lažje usmerjali v ortodontsko preventivo, v zgodnejše odkrivanje zobnih in čeljustnih anomalij in zaježi v zdravljenje več otrok z nepravilnostmi.

DR. OTON HERMAN

(Nadalj. z 11. str.)

sodijo člani ZZZ NOV in njihove organizacije med najaktivnejše družbenopolitične subjekte v občini.

V imenu republiškega in mestnega odbora ZZZ NOV je prisotne delegate pozdravil Rado Pehaček.

Skupščina je izvolila nov 23-članski občinski odbor ZZZ NOV in med njimi so bili izvoljeni za predsednika Lado Mazovec, za podpredsednika Alojz Trtnik in za tajnika Anton Korošec.

V imenu družbenopolitičnih organizacij občine je izrekel pohvalo dosedanjim članom občinskega odbora ZZZ NOV za njih aktivno sodelovanje in politično aktivnost pri vseh družbenih akcijah predsednik OK SZDL Moste-Polje Vlado Črne ter zaželel, da ostanejo še naprej aktivisti in da s svojimi izkušnjami v sredinah, kjer živijo in sodelujejo z organizacijami, še naprej pomagajo. V znak in priznanja sta prejela skromno darilo za četrtoletja dela na tem področju dosedanj predsednik Franc Taurer in dosedanji sekretar Franc Lamberger.

SVANK

V ZALOGU ŠE VEDNO PROBLEM!

Poleti 1972 je bil v Zalogu odprt nov objekt vzgojnovarstvenega zavoda za 120 otrok. Kapacitete so bile tedaj idealno izkoriščene. Da, to je bilo pred več kot petimi leti!

Danes je stanje popolnoma drugačno.

Stanje je nevedrno! — pravi Tončka Plazar, ravnateljica VVZ v Zalogu že trinajsto leto. Problem varstva otrok v naši KS dobro pozna:

Leta 1972 smo odprli montažni objekt, ki je rešil vse naše takratne varstvene težave. Delo je bilo prijetno, saj smo bili polni zanosu in delovnega poleta. Tu in tam pa se je pojavljala skrb kako bo, ko se bodo v Zalog doselile nove družine, saj so stanovanjski bloki rasli tako rekoč pred našimi očmi. Naša bojazen je bila upravičena. Trenutno bi potrebovali vsaj še enkrat toliko mest, ki jih imamo, saj so v naš VVZ vpisani 204 otroci, na sprejem pa jih čaka še 205. Sprejemmo lahko 156 predšolskih otrok, in sicer 120 v matičnem zavodu in 36 v bloku ob Agrokombinatski cesti. Skupna kapaciteta je ob tem številu preokračena za 30%, kar zakon še dovoljuje.

Po programu iz II. samopriskevka imamo finančno zagotovljenih 60 mest, za 60 pa bo denar zbran iz različnih virov, nekaj tudi iz dodatnega samoupravnega sporazuma s tozdi na območju KS. Do zdaj samo Perutnina Zalog in Saturnus TOZD Embalaža nista podpisala sporazuma — kljub temu, da je 16 že vključenih in 12 še čakajočih otrok, katerih starši so zaposleni v Saturnusu. Od staršev, zaposlenih v Perutnini, je 27 že vključenih in 9 čakajočih otrok. Sporazum pa sta podpisala tudi dva zasebna obrtnika. Pričetek gradnje tega objekta je predviden v letu 1979 in pričakujemo, da se bo čakalna doba zmanjšala na minimum okoli leta 1980. Danes je čakalna doba približno dve leti, vendar vplivajo na hitrejši sprejem otrok v VVZ različni dejavniki, predvsem pa ekonomsko stanje staršev in okolje, v katerem otrok živi.

Kar 69% staršev se vozi na delo v Ljubljano in to je tudi vzrok, da odpiramo zavod ob 5. uri in končamo delo z otroki ob 16 uri.

Poleg rednega obveznega programa smo dolžni izvajati še dodatni program za otroke, ki niso vključeni v zavod. Ta program obsega: 120-urno malo šolo, 80-urni program za petletne otroke, zimovanja, letovanja, proslave in podobno.

Za organizirano družinsko varstvo v Zalogu praktično ni možnosti kajti varuhinja mora izpolnjevati zahteve glede zdravstvenega stanja, ugodnih stanovanjskih razmer in biti mora primerno stara.

Edina rešitev je torej gradnja novega VVZ in zato apeliramo na tiste tozde in samostojne obrtnike, ki še niso podpisali dodatnega sporazuma, da to čimprej storijo, kajti samo tako se bomo lahko izkopali iz sedanjih težav in oskrbeli našim otrokom varstvo, v okviru katerega bodo lahko z organizirano vzgojo dobili osnovo za razvoj v zrelo osebnost.

M. M.

NOVA ORGANIZACIJSKA OBLIKA ZAPOSLENIH DELOVNIH INVALIDOV

Po daljši pripravi smo 9. decembra ustanovili aktiv zaposlenih delovnih invalidov v BTC Javna skladišča, kjer je trenutno 17 invalidov.

Namen aktivna je zlasti organizacijska povezava med invalidi na eni in delovno organizacijo na drugi strani ter reševanje problemov, ki se pojavljajo ob delu. Aktiv bo organizacijsko povezan z občinskimi društvom invalidov.

Ze dalj časa ugotavljamo, da zaposleni invalidi rešujejo svoje probleme samo prek kadrovske-socialne službe v OZD, ki pa ob konkretnih problemih (delovna opravila, kvalifikacije, premeščanje znotraj organizacijske enote, socialna problematika in medicinska rehabilitacija) ni vselej dovolj učinkovita niti vedno na tekočem. Poleg tega so invalidi v prostem času prepuščeni sami sebi in se ne vključujejo v dejavnost društva.

Ta aktiv je trenutno prvi v naši občini in tudi prvi v mestu. Tako prebivamo led, ki se je nabiral dolga leta. Na vrsti je ustanovitev aktivov v Kolinski in Saturnusu, kasneje pa še drugje.

Pri vsem tem delu nam povalimo aktivno delo in prizadevanja socialne delavke Zalke Rakun, varnostnega inženirja Alojza Safariča in od invalidov Staneta Žižka, ki so pripravili ustanovni zbor aktivov.

IVAN PUŠNIK